

ÖĞRENCİ YURTLARINDA GİYSİ BAKIM VE MUHAFAZA DURUMUNUN BELİRLENMESİ VE YAŞANILAN SORUNLAR

Saliha AĞAÇ, Şule ÇİVİTÇİ, Serap DENGİN*

Gazi Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Moda Tasarımı Bölümü, Ankara, Türkiye

Anahtar Kelimeler

*Giyisi bakımı
Giyisi muhafazası
Öğrenci yurtları*

Özet

Araştırmanın amacı, yurttan kalan üniversite öğrencilerinin yurt ortamında giysi bakım ve muhafaza durumlarını belirleyerek, bu konuda sorun yaşayıp yaşamadıklarını tespit etmektir. Araştırmada karşılaştırma türü ilişkisel tarama modeli ve örneklem seçiminde tabakalı rastlantısal örnekleme tekniği kullanılmıştır. Buna göre; araştırmanın örneklem grubu, Ankara ilinde araştırmacılar tarafından belirlenen dokuz devlet kız yurdu ve dokuz özel kız yurdudur. Bu yurtlarda barınan ve anketi cevaplamayı kabul eden 1271 öğrenciye anket uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, SPSS programında analiz edilmiş, yurt türü değişkenine göre tablolara aktarılmış ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda; devlet yurdundaki öğrencilerin büyük çoğunluğunun altı kişilik odalarda kaldığı ve metal dolap kullandığı; özel yurttaki öğrencilerin çoğunluğunun ise üç kişilik odalarda kaldığı ve ahşap dolap kullandığı ortaya çıkmıştır. Devlet yurdunda kalan öğrenciler, çamaşırlarını çoğunlukla elde yıkarken; özel yurttaki öğrenciler yurtların makinesini kullanmaktadır. Devlet yurdundaki öğrenciler, giysilerin bakım ve muhafazası konularında özel yurttaki öğrencilere göre büyük oranda daha çok sorun yaşamaktadır. Devlet yurtlarında kalan öğrenciler, sıklıkla leke tutmayan ve kolay kuruyan giysileri tercih etmekte; özel yurttaki öğrenciler ise bu konularda bir çaba sarf etmemektedir.

DETERMINATION OF THE CLOTHING CARE AND KEEPING CONDITION IN STUDENT DORMITORIES AND THE PROBLEMS

Keywords

*Clothing care
Clothing keeping
Student dormitories*

Abstract

The aim of the research is to determine in dormitory circumstances the condition of clothing care and keeping of university students that stay in dormitories and detect if they have any problems in this issue. In the research comparison type relational screening model and in sample selection layered accidental sampling technic is used. According to this, sample group of the research is nine public female dormitories and nine private female dormitories that are determined by the researchers in the province of Ankara. 1271 students that stay in these dormitories and that accepted to take the questionnaire are conducted a questionnaire. The findings acquired are analyzed in SPSS software, transferred to the tables according to the dormitory type variable and interpreted. As a result of the research, it is revealed that the majority of students in public dormitories stay at rooms for six persons and use metal cabinets; and the majority of students in private dormitories stay at triple rooms and use wooden cabinets. Students staying at public dormitories wash their laundry mostly by hand while students in private dormitory use washing machine of the dormitories. Students in public dormitory experience more problems at large in the care and keeping of clothes compared to students in private dormitories. Students staying in public dormitories often prefer clothes that are unstainable and that dry up easily; whereas students in private dormitories do not make an effort in these issues.

*İlgili yazar: serapdengin@gazi.edu.tr, +90-312-485-0026

1. Giriş

Üniversite eğitimlerini şehir dışında tamamlayan öğrenciler için en temel sorunlardan biri barınmadır. Başlangıçta üniversite heyecanını yaşayan öğrenciler ve aileleri, barınma sorunu ile yüzleştiklerinde maddi ve manevi açılardan sıkıntıya düşmektedir. Şehir dışında öğrenim gören öğrenciler, çoğunlukla yurtlar, pansiyonlar, apart evler, kiralık evler gibi yerlerde barınmaktadır. Bu süreçte öğrenciler ve aileleri çeşitli sıkıntılar ile karşılaşmaktadır.

Filiz ve Çemrek'in öğrencilerin barınma durumu ve sorunlarını ortaya koymak amacıyla gerçekleştirdikleri bir araştırmanın sonuçlarına göre (2007); barınmaya yönelik yaşanan sıkıntıların başında, ev kiralıklarının yüksek olması, devlet yurtlarının fiziksel koşullarının yetersiz olması ve özel yurt ücretlerinin yüksek olması gelmektedir.

Üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğunun özellikle öğrenimlerinin ilk yıllarında öğrenci yurtlarında kalmayı tercih ettikleri görülür. Bunun nedenleri büyük oranda yabancı bir şehir, yabancı bir ortam, yeni arkadaşlar ve ortama adaptasyon süreci olarak düşünülebilir. Bu nedenle öğrenciler ve aileleri öğrenci yurtlarını daha güvenilir bulmakta ve yurtlara yönelmektedir.

Bir araştırmaya göre; öğrencilerin devlet yurdunu tercih etmelerinin başında okula yakınlık ve düşük ücretli olması; özel yurtları tercih etmelerinin başında ise temiz ve düzenli olmaları gelmektedir (Filiz ve Çemrek, 2007).

Öğrencilerin ortalama 4-5 yıl süren yurtda kalma sürecinde, parçası olduğu bu fiziki dünyadan etkilenmemeleri mümkün değildir. Bu nedenle yükseköğrenim öğrencilerinin barınma ihtiyacına yönelik olarak bu mekânların düzenlenmesinde, psikolojik, fiziksel ve sosyolojik dinamiklerin dikkate alınması oldukça önemlidir (Akpınar, 2014).

Öğrenci yurtları; devlet, özel ve üniversite yurdu olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Devlet yurtları Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na (YURTKUR) bağlı ve düşük ücretli barınma mekânlarıdır. Özel yurtlar, kar amacı ile kurulmuş, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) denetiminde, ücretleri buldukları bölgelere ve sağladığı imkânlarla göre değişen yurtlardır. Üniversite yurtları ise üniversiteye bağlı, genellikle üniversite kampüsünde inşa edilen ve ücretleri üniversiteye göre değişen yurtlardır.

Üniversitelerin bulunduğu her ilde birçok öğrenci yurdu bulunmaktadır. Kredi ve Yurtlar Kurumu kayıtlarına göre; 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılı itibarıyla YURTKUR'a bağlı 396 devlet yurdu faaliyet göstermektedir. Toplam yatak kapasitesi ise 368,736'dır (kyk.gsb.gov.tr₁). Kuruma bağlı yurtlarda lokanta, kantin, ayakkabı tamiri, kırtasiye, fotokopi, terzi, kuaför, berber, çamaşırhane, internet işletmeleri gibi küçük işletmeler öğrencilere hizmet vermektedir

(kyk.gsb.gov.tr₂). Ancak 396 yurdun sadece 26'sında çamaşır yıkama hizmeti verildiği görülmektedir.

Kredi Yurtlar Kurumu (KYK) kayıtları incelendiğinde; Ankara ilinde YURTKUR'a bağlı 9 erkek öğrenci yurdu, 17 kız öğrenci yurdu ve 3 karma öğrenci yurdu olmak üzere toplam 29 devlet yurdu bulunmaktadır (kyk.gsb.gov.tr₃).

Özel yurtların durumuna bakıldığında ise; hem yurt genelinde hem de Ankara ilinde sayılarının daha çok olduğu görülmektedir. Yurt genelinde MEB'e bağlı toplam 447,573 öğrenciye hizmet verebilen 4,686 yurt (orta ve yükseköğrenim) bulunmaktadır. Ankara'da 301 özel yurt bulunmakla birlikte, Yüksek Öğrenim olarak hizmet veren 66 erkek öğrenci yurdu, 98 kız öğrenci yurdu ve 1 karma öğrenci yurdu olmak üzere toplam 165 özel yurt vardır (www.meb.gov.tr).

Üniversite yurtları, tek bir kuruma bağlı olmadığından; yurt genelindeki sayıları hakkında bilgi edinmek güçtür. Şubat 2014'deki bir habere göre; tüm öğrencilerin aynı şartlarda barındırılması amacıyla devlet üniversitelerindeki yurtların Kredi Yurtlar Kurumu'na devredilmesine yönelik çalışma başlatılmış, ancak çeşitli üniversitelerden gelen olumsuz cevaplar sonucunda askıya alınmıştır (Gülseven Özkan haberi, 27 Şubat 2014).

Yurtlar, öğrencilerin akademik ve psiko-sosyal davranışları üzerinde önemli etkileri olan mekânlardır (Akpınar, 2014). Barınma ihtiyacının karşılandığı bu mekânların sağladığı ya da sağlayamadığı imkânların, öğrencilerin akademik başarı düzeylerinde hatta psikolojik durumlarında etkili olabileceği beklenir.

Bir sistem olarak düşünüldüğünde; bu mekanların planlanmasında, kullanıcı özellikleri ve gereksinimleri iyi tespit edilmeli, insanın psiko-fizik ihtiyaçları dikkate alınmalıdır (Onat, 1990: Akt.; Karasolak, 2009). İnsan ve sistem arasındaki bağlantının anlaşılması ve sistemin tasarlanmasında bir uzmanlık alanı olan ergonominin (Karwowski and Marras, 2003), yükseköğrenim yurtlarının planlanması, inşası ve donatılmasında rehber alınması; insan-mekân bütünlüğü ve uyumunun sağlanması bakımından hayati önem taşır (Akpınar, 2014).

Filiz'in Servqual yöntemini kullanarak Eskişehir'deki bir öğrenci yurdunda barınan öğrencilerin yurttan beklentilerini ve memnuniyet durumlarını tespit etmek amacıyla yaptığı araştırmasında (2011); öğrencilerin sunulan kalite boyutlarından en çok somut özelliklere önem verdikleri görülmüştür. Somut özellikler, yurt binası, ekipman, araç-gereç ve yurt personelinin fiziksel görünümü olarak açıklanmıştır.

Literatür incelendiğinde; yurtların hizmet kalitesi, yurt yönteminden kaynaklanan sorunlar, yurtların akademik başarıya etkisi, arkadaşlık ilişkilerindeki etkisi, yurt stresi ve barınmaya ilişkin genel sorunlar gibi öğrenci yurtları ile ilgili yapılmış araştırmalara rastlanmaktadır. Ancak spesifik olarak öğrenci yurtlarında barınan üniversite öğrencilerinin

giysilerin bakımı ve muhafaza edilmesi konusunda yaşadıkları sorunlara odaklanan bir araştırma bulunmamaktadır. Oysa insan yaşamının iyileştirilmesine en önemli katkıları sağlayan ergonomi, bu alanda da dikkate alınması gereken bir olgudur.

Giyim, kuşkusuz günlük hayatın vazgeçilmezidir. Öğrenciler, gün içinde birçok aktivitede bulunmakta ve çoğunlukla bir giysiyi iki günden daha çok giyememektedir. Hem devlet hem de özel yurtlarda çamaşır makinaları ücret karşılığında kullanıldığından; öğrenciler her istediklerinde kıyafetlerini yıkatamamakta ve biriktirmek zorunda kalmaktadırlar. Üstelik yıkama işlemini aynı gün içinde yaptırmak da çoğunlukla güç olmakta, bu durum öğrencileri sıkıntıya düşürmektedir. Bu nedenle öğrenciler ile yapılan görüşmeler sonucu sözlü olarak bildirilen sıkıntılar ve gözlemlerden yola çıkılarak, bu araştırmanın yapılması gerekli görülmüştür. Araştırma sonuçlarının, yurtların bağlı oldukları kurumlar ve yurt yöneticileri için önemli olduğu düşünülmektedir.

2. Materyal ve Yöntem

Araştırmada karşılaştırma türü ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Yurt türü değişkeni ile yurtlarda giysi bakımı, muhafaza durumları ve yaşanan sorunların ilişkisi incelenmek istenildiğinden; iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını belirlemeyi amaçlayan ilişkisel tarama modeli seçilmiştir (Karasar, 2008: 81).

Araştırmada sadece devlet yurtları ve özel yurtlar kapsama alınmıştır. Üniversitelere ait yurtlar kapsam dışı bırakılmıştır.

Araştırmanın evrenini, Ankara ilinde bulunan 17 devlet kız öğrenci yurdu ve 98 özel kız öğrenci yurdu oluşturmaktadır. Örnekleme ise; dokuzu KYK'ya bağlı devlet öğrenci yurdu, dokuzu MEB'e bağlı özel öğrenci yurdudur. Bu yurtlarda barınmakta olan ve anketi cevaplamayı kabul eden 1271 öğrenciye anket uygulanmıştır.

Araştırmada iki aşamalı tabakalı sistematik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İlk aşamada araştırma yapılacak yurtlar, tabakalı rastlantısal örnekleme yöntemi ile belirlenmiş, farklı özellikteki yurtlar (devlet ve özel) kendi aralarında sınıflandırılmıştır. İkinci aşamada anket uygulaması için benzer özellikler taşıyan yurtlar rastlantısal örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Örnekleme dâhil edilen yurtlar belirlendikten sonra bu yurtlarda barınan öğrenciler rastlantısal olarak seçilmiş ve anket uygulaması yapılmıştır.

Anket soruları, yükseköğretim yurtlarında barınan kadın üniversite öğrencileri ile yapılan ön görüşmeler

sonucunda belirlenmiştir. Form, üçü demografik özellikler, ikisi genel bilgiler, dördü yurtların fiziksel özellikleri, ikisi sekiz maddeden oluşan ifadelendirilmiş kapalı uçlu soru, biri yedi maddeden oluşan ifadelendirilmiş kapalı uçlu soru ve dördü açık uçlu soru olmak üzere üç bölümden ve on altı sorudan oluşmaktadır. Anket, yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanmıştır.

Elde edilen bulgular, SPSS programı ile analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin yurt türü değişkeni ile istatistiksel ilişkisi için Ki-kare testi " χ^2 " uygulanmış, sonuçlar $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Araştırmada dörtlü likert ile ölçülen 33 farklı değişken için güvenilirliği belirlemek amacıyla Cronbach Alfa (α) kat sayısı ölçülmüştür. Yapılan Cronbach Alfa (α) istatistiği sonucunda güvenilirlik 0,886'dır. Güvenirlik katsayılarını değerlendirmede esas alınan ölçütler; $0,40 >$ güvenilir değil, $0,40 \leq \alpha < 0,60$ orta derece güvenilir, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ güvenilir, $0,80 \leq \alpha < 1,00$ yüksek derecede güvenilir aralığıdır (Özdamar, 2002: 61).

Örneklem büyüklüğünün yeterliğini test etmek için yapılan Kaiser-Meyer-Ohlin (KMO) test sonucu ise 0,883'dür. KMO ölçütü, 0,90-1,00 arası "mükemmel", 0,80-0,89 arası "çok iyi", 0,70-0,79 arası "iyi", 0,60-0,69 arası "orta", 0,50-0,59 arası "zayıf" ve 0,50 altı kabul edilemezdir (Akgül, 1997: 581). Bu sonuçlara göre veri toplamada kullanılan anket yüksek derecede güvenilir, örneklem büyüklüğü ise çok iyi durumdadır.

3. Araştırma Bulguları

Yapılan araştırmada örneklem grubunu oluşturan kadın öğrencilerin çoğunluğu 20-24 (%55,5) yaşları arasındadır. Bunu sırasıyla 25-29 yaş aralığı (%40,5), 30-34 yaş aralığı (%2,9), 19 yaş (%0,8), 35 ve üstü yaşlar (%0,2) izlemektedir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu Gazi Üniversitesi'nde (%65,1) öğrenim görmekle birlikte; bunu Ankara Üniversitesi (%15,6), Hacettepe Üniversitesi (%13,8), Başkent Üniversitesi (%2) ve Ankara'da bulunan diğer üniversiteler (%3,5) izlemektedir. Öğrenim gördükleri sınıf derecelerinin yoğunluğu ise sırasıyla; 1. sınıf (%30,8), 2. sınıf (%23,1), 3. sınıf (%18,6), 4. sınıf (%13,3), hazırlık sınıfı (%13,2) ve lisansüstüdür (%0,9).

Öğrencilerin %60,2'si devlet yurtlarında, %39,8'i özel yurtlarda barınmaktadır. Yurtta kalma süreleri ise; bir yılda (%43,7) yığılmaktadır. Bunu iki yıl (%26,8), üç yıl (%16,8), 4 yıl ve üzeri (%12,7) takip etmektedir.

Öğrenci yurtlarında giysi bakım ve muhafaza durumunun belirlenmesi ve yaşanan sorunların ortaya koyulması amacıyla gerçekleştirilen araştırma sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 1: rneklemdaki Yurtların Fiziksel zellikleri

Yurtların Fiziksel zellikleri		Devlet Yurdu	zel Yurt	χ^2	p
Odanın kişi kapasitesi	1 kişilik	%0,4	%3,6	4,983	,000
	2 kişilik	%2,1	%27,9		
	3 kişilik	%6,3	%29,2		
	4 kişilik	%25,8	%28,3		
	5 kişilik	%28,5	%2,6		
	6 kişilik	%33,6	%8,5		
	7 kişilik	%3	-		
	8 kişilik	%0,4	-		
Dolap tipi	Metal dolap	% 60,1	%1,4	4,522	,000
	Ahşap dolap	%39,9	%98,6		
Kişiye ait dolap sayısı	1 dolap	%92,9	%77,5	68,706	,000
	2 dolap	% 5,2	%14,6		
	3 dolap	%1,8	%5,7		
	4 dolap	-	%2,2		
Dolaplardaki raf sayısı	1 raf	%0,4	%3,4	3,360	,000
	2 raf	%8,5	%41,7		
	3 raf	%9,5	%11,1		
	4 raf	%62	%21,9		
	5 raf	%1,3	%2,8		
	6 raf	%9,3	%14,6		
	7 raf	%8,9	%1,6		
	Rafsız	%0,1	%3		

n: 1271

Tablo 1’de yurtların fiziksel özellikleri yurt türüne göre karŐılaŐtırmalı olarak verilmiŐtir. Devlet yurtlarında odaların kişi kapasitesi yoğun olarak 6 kişilik olmakla birlikte, 1 ile 8 arasında değişim göstermektedir. Özel yurtlardaki odaların kişi kapasitesi ise birbirine yakın oranlarda 3 ve 4 kişilikte yığılmaktadır. Dolap tipi, devlet yurdunda %60,1 oranında metal, özel yurtda ise %88,6’lık oranda ahŐaptır. Kişiye ait dolap sayısına bakıldığında; her yurt türünde de 1 adet olmakla birlikte özel yurtlarda 2, 3 ve 4 dolaptaki oran devlet yurduna göre yüksektir. Devlet yurtlarındaki dolapların %62’sinde 4 raf, özel

yurtlardaki dolapların %41,7’sinde 2 raf bulunmaktadır. Yurtlardaki dolapların raf sayıları 0-7 arasında deđiŐmektedir.

Yurtların fiziksel özelliklerinin yurt türü değişkeni ile ilişkisini görmek için yapılan Ki-kare (χ^2) testi sonuçlarında; odanın kişi kapasitesi (p= ,000), dolap tipi (p= ,000), kişiye ait dolap sayısı (p= ,000) ve dolaplardaki raf sayısında (p= ,000), devlet ve özel yurtlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki olduğu görülmüştür.

Tablo 2: Yurtlarda Yaşanılan Genel Sorunlar

Yaşanılan Sorunlar		Her zaman	Sıklıkla	Nadiren	Hiçbir zaman	χ^2	p
Giyinecek yerin olmaması.	Devlet Yurdu	%49	%18,2	%17,8	%15	72,074	,000
	zel Yurt	%28,9	%16,4	%23,9	%30,8		
Ayakkabılar için ayrı bir yer olmaması.	Devlet Yurdu	%48,6	%23	%14	%14,4	1,587	,000
	zel Yurt	%18,4	%20,2	%27,5	%34		
Odaların küçük olması.	Devlet Yurdu	%54,9	%18,3	%12,9	%13,9	1,457	,000
	zel Yurt	%23,3	%19,2	%28,9	%28,7		
Kalabalık olması.	Devlet Yurdu	%43,3	%24,3	%19,7	%12,7	1,266	,000
	zel Yurt	%17,2	%20,6	%39,7	%22,5		
Odanın pis kullanılması.	Devlet Yurdu	%19,9	%21	%37,9	%21,2	69,119	,000
	zel Yurt	%11,5	%13,4	%33,2	%41,9		
Güneş görme sorunu olması.	Devlet Yurdu	%16,5	%14,4	%30,7	%38,4	5,875	,000
	zel Yurt	%12,1	%15,4	%29,6	%42,9		
Havasız olması.	Devlet Yurdu	%25,9	%26,5	%31,8	%15,8	69,182	,000
	zel Yurt	%12,1	%19	%38,9	%30		
EŞya yerleŐiminin uygunsuz olması.	Devlet Yurdu	%25,2	%23,7	%32,3	%18,8	89,874	,000
	zel Yurt	%12,8	%15	%30,8	%41,3		

n: 1271

Yurt türüne göre yurtlarda yaşanan genel sorunların sunulduğu Tablo 2 incelendiğinde; devlet yurtlarındaki öğrencilerin %49'u her zaman giyinilecek yer sorunu yaşamakta, %48,6'sı da ayakkabılar için ayrı bir yer olmamasından şikâyet etmektedir. Özel yurttaki öğrencilerin giyinilecek ve ayakkabılar için ayrı yer bulamama sorununa bakıldığında ise; yığılmanın hiçbir zaman seçeneğinde olduğu görülmektedir. Tablodaki değerlere göre; devlet yurtlarında odaların %54,9'luk oranda küçük ve %43,3'lük oranda kalabalık olduğu, özel yurtlarda ise bu oranların çok daha az olduğu anlaşılmaktadır. Odaların öğrencilerce pis kullanılması durumunda devlet yurtlarında nadiren ve sıklıkla oranlarının yüksek olduğu, özel yurtlarda ise hiçbir zaman ve nadiren oranlarının yüksek olduğu görülmektedir.

Devlet yurtlarında öğrenciler %38,4'lük oranda, özel yurtlarda ise %42,9'luk oranda odalarının güneş görmemesi gibi bir sorun yaşamamakta ve her iki yurt türünde de odalar nadiren havasız kalmaktadır. Bu durum yurtlardaki odaların konum açısından iyi durumda olduğunu göstermektedir. Ayrıca devlet yurtlarında odalardaki eşya yerleşimlerinin yoğunlukla uygun olmadığı, özel yurtlarda ise bu sorunun az yaşandığı görülmektedir.

Yurtlarda yaşanan sorunların yurt türü değişkeni ile ilişkisini görmek için yapılan Ki-kare (χ^2) testi sonucunda; tüm maddelerde ($p = ,000$), devlet ve özel yurtlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki olduğu görülmüştür.

Tablo 3: Giysilerin Bakımı ve Muhafaza Edilmesi Konusunda Yurtlarda Yaşanılan Sorunlar

Yaşanılan Sorunlar		Her zaman	Sıklıkla	Nadiren	Hiçbir zaman	χ^2	p
Yıkama/ Temizleme sorunu	Devlet Yurdu	%36,9	%35,6	%21,3	%6,3	94,308	,000
	Özel Yurt	%21,7	%25,5	%33,6	%19,2		
Kurutma sorunu	Devlet Yurdu	%30,6	%34,2	%27,5	%7,7	50,503	,000
	Özel Yurt	%23,7	%25,1	%31,4	%19,8		
Ütüleme sorunu	Devlet Yurdu	%26,5	%28,6	%28,1	%16,7	89,353	,000
	Özel Yurt	%12,8	%17,6	%34,4	%35,2		
Dolap yetersizliği sorunu	Devlet Yurdu	%52	%25	%14,6	%8,4	65,650	,000
	Özel Yurt	%33,4	%23,3	%25,1	%18,2		
Dolaba yerleştirme sorunu	Devlet Yurdu	%38,4	%31,6	%19,9	%10,1	52,033	,000
	Özel Yurt	%24,3	%26,9	%29,2	%19,6		
Muhafaza etme sorunu	Devlet Yurdu	%28,4	%26,7	%29,9	%15	74,753	,000
	Özel Yurt	%12,6	%20,6	%37,2	%29,6		
Giysilerin karışması sorunu	Devlet Yurdu	%6,1	%8,9	%25,9	%59,1	39,090	,000
	Özel Yurt	%2,6	%4	%18,2	%75,3		
Hırsızlık sorunu	Devlet Yurdu	%4,7	%5,6	%31,6	%58	68,297	,000
	Özel Yurt	%2,8	%4,2	%13,2	%79,8		

n: 1271

Tablo 3 incelendiğinde; giysilerin yıkanması, kurutulması ve ütülenmesi konularında devlet yurdunda barınan öğrencilerin büyük yoğunlukla sorun yaşadıkları, özel yurtlarda barınan öğrencilerin ise yıkama (%33,6) ve kurutma (%31,4) işlemlerinde nadiren sorun yaşadıkları, ütüleme işleminde hiçbir zaman (%35,2) sorun yaşamadıkları anlaşılmaktadır. Öğrenciler, dolap yetersizliği konusunda her zaman (Devlet: %52; Özel: %33,4) sorun yaşamaktadır. Giysileri dolaba yerleştirme konusunda devlet yurdundaki öğrencilerin %38,4 oranında her zaman sorun yaşadıkları, özel yurttaki öğrencilerin ise %29,2 oranında nadiren sorun yaşadıkları, ancak her zaman (%24,3) ve sıklıkla (%26,9) derecelerindeki yığılmanın da nadiren derecesine yakın olduğu görülmektedir. Devlet yurtlarında barınan

öğrencilerin giysileri muhafaza etme sorununa verdikleri cevaplar, %29,9'luk oranda nadiren seçeneğinde yığılma göstermekle birlikte her zaman (%28,4) ve sıklıkla (%26,7) seçeneklerindeki yığılma da dikkat çekmektedir. Özel yurtlarda barınan öğrencilerin muhafaza etme sorununa verdikleri cevaplar ise %37,2'lik oranda nadiren seçeneğinde yığılmaktadır. Giysilerin karışması ve hırsızlık maddelerine bakıldığında; öğrencilerin bu konularda büyük oranda sorun yaşamadıkları görülmektedir.

Giysi bakım ve muhafazası konularında yurtlarda yaşanan sorunların yurt türü değişkeni ile ilişkisini görmek için yapılan Ki-kare (χ^2) testi sonucunda; tüm maddelerde ($p = ,000$), devlet ve özel yurtlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki olduğu görülmüştür.

Tablo 4: Yurtlarda Yaşanılan Sorunları Azaltmak İçin Alınan Önlemler

Alınan Önlemler		Her zaman	Sıklıkla	Nadiren	Hiçbir zaman	χ^2	p
Leke tutmayan giysiler tercih etme.	Devlet Yurdu	%20	%33,7	%29,7	%16,6	23,643	,000
	Özel Yurt	%16	%26,7	%30,2	%27,1		
Kolay kuruyan giysiler tercih etme.	Devlet Yurdu	%18,7	%35,3	%27,6	%18,4	29,083	,000
	Özel Yurt	%15,2	%24,5	%31,8	%28,5		
Ütü gerektirmeyen giysiler tercih etme.	Devlet Yurdu	%32,7	%34,9	%22,2	%10,2	28,980	,000
	Özel Yurt	%22,3	%33,4	%25,7	%18,6		
Koyu renk giysiler tercih etme.	Devlet Yurdu	%23,9	%35,9	%29,8	%10,3	35,157	,000
	Özel Yurt	%18,4	%29,8	%29,8	%21,9		
Kir göstermeyen giysiler tercih etme.	Devlet Yurdu	%18,2	%29,5	%32,9	%19,3	30,241	,000
	Özel Yurt	%14	%24,1	%29,1	%32,8		
Giysilere kime ait olduğunu belirten işaret koyma.	Devlet Yurdu	%5,6	%8,6	%17,5	%68,2	6,240	,101
	Özel Yurt	%4,5	%8,1	%13	%74,3		
Markalı ve pahalı giysileri getirmemeyi tercih etme.	Devlet Yurdu	%5	%9,4	%29	%56,6	26,624	,000
	Özel Yurt	%5,1	%7,3	%17,6	%70		

n: 1271

Yurt türü değişkenine göre yurtlarda yaşanan sorunları en aza indirmek için öğrencilerin aldıkları önlemlerin sunulduğu Tablo 4'e göre; devlet yurtlarında barınan öğrenciler, sıklıkla leke tutmayan (%33,7) ve kolay kuruyan (%35,3) giysiler tercih ederken; özel yurtlardaki öğrenciler nadiren leke tutmayan (%30,2) ve kolay kuruyan (%31,8) giysiler tercih etmektedir. Devlet yurtlarındaki öğrenciler, nadiren (%32,9) kir göstermeyen giysileri tercih etme davranışı göstermelerine rağmen; sıklıkla (%35,9) koyu renkli giysileri tercih ettikleri görülmektedir. Aynı durum özel yurtlar için de geçerlidir. Özel yurtlardaki öğrencilerin hiçbir zaman (%32,8) kir göstermeyen giysileri tercih etmezken; sıklıkla (%29,8) ve nadiren (%29,8) derecelerinde koyu renkli giysileri tercih ettikleri dikkat çekmektedir. Ütü gerektirmeyen giysileri tercih etme davranışı incelendiğinde; devlet yurtlarında sıklıkla (%34,9) ve her zaman (%32,7) derecelerinde yığılma olduğu, özel yurtlarda ise yığılmanın sıklıkla (%33,4) ve nadiren derecelerinde olduğu görülmektedir.

Giysilerin karışmaması için işaretleme ve

markalı/ pahalı giysileri yurt ortamına getirmemeyi tercih etme durumlarına bakıldığında ve Tablo 4'deki son iki madde ile birlikte değerlendirildiğinde; hem devlet hem de özel yurttaki öğrencilerin bu konularda sorun yaşamadıkları için bu tür çözüm yollarına başvurmadıkları anlaşılmaktadır.

Yurtlarda yaşanan sorunları azaltmak için öğrenciler tarafından alınan önlemlerin yurt türü değişkeni ile ilişkisini görmek için yapılan Ki-kare (χ^2) testi sonucunda; giysilere kime ait olduğunu belirten işaret koyma haricindeki maddelerde (p=,000), devlet ve özel yurtlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Öğrencilerin giysileri yıkama, kurutma, dolaba yerleştirme ve muhafaza etme yöntemleri, açık uçlu soru olarak sorulmuş ve verilen cevaplar gruplandırılarak tablolara aktarılmıştır. Bu durumlara ilişkin veriler, Tablo 6, 7, 8 ve 9'da sunulmuştur.

Tablo 5: Giysilerin Yıkama ve Kurutulma Yöntemleri

Yıkama Yöntemleri	Devlet Yurdu	Özel Yurt	χ^2	p
Elde yıkama	%42,9	%12,5	1,738	,000
Yurdun makinesini kullanma	%40,7	%77,1		
Yıkama merkezlerine verme	%6,1	%4,5		
Aileye gönderme	%7,6	%4,7		
Akraba/ arkadaşlarda yıkama	%2,7	%1,2		
Kurutma Yöntemleri			28,135	,000
Çamaşırılık tellerinde	%31,3	%55,7		
Odada ranzalar arasına bağlanan ipte	%7,7	%3,2		
Kurutma makinelerinde	%13,1	%16,8		
Ütüde	%0,7	%0,6		
Kalorifer üzerinde	%13,7	%21,5		
Balkonda	%3,5	%2,2		

n: 1271

Tablo 5'e göre; devlet yurtlarında barınan öğrencilerin %42,9'u çamaşırını elde, %40,7'si yurdun makinesinde yıkarken; özel yurtlardaki öğrencilerin %77,1 gibi büyük oranda çamaşırını yıkamak için yurdun makinesini kullanmaktadır. Kurutma yöntemleri incelendiğinde; devlet yurtlarında barınan öğrencilerin %31,3'ü çamaşırını çamaşırık tellerinde, %13,7'i kaloriferlerin üzerinde, %13,1'i kurutma makinelerinde kurutmaktadır. Özel

yurtlarda ise öğrencilerin %55,7'si çamaşırık tellerinde, %21,5'i kaloriferlerin üzerinde, %16,8'i çamaşır kurutma makinelerinde kurutmaktadır.

Yurtlarda barınan öğrencilerin giysilerini yıkama ve kurutma yöntemlerinin yurt türü değişkeni ile ilişkisini görmek için yapılan Ki-kare (χ^2) testi sonucunda; devlet ve özel yurtlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki ($p= ,000$) olduğu görülmüştür.

Tablo 6: Giysilerin Dolaba Yerleştirilme Yöntemleri

Yerleştirme Yöntemleri	Devlet Yurdu	Özel Yurt	χ^2	p
Yurtta ve dışarıda giyilenlere göre ayırarak	%26,8	%15	47,346	,000
Mevsime göre ayırarak	%9,7	%16		
Giysi türüne göre ayırarak	%32,2	%27,7		
Renklerine göre ayırarak	%0,5	%1,8		
Karışık yerleştirerek	%17,4	%18,2		

n: 1271

Öğrencilerin giysilerini dolaba yerleştirme yöntemlerini gösteren Tablo 6'ya göre; devlet yurdundaki öğrencilerin %32,2'si çamaşırını yerleştirirken giysi türüne dikkat etmekte, %26,8'i yurtta ve dışarıda giyilme durumuna göre ayırmakta, %17,4'ü ise karışık yerleştirmektedir. Özel yurtlarda ise öğrencilerin %27,7'si çamaşırını giysi türüne göre ayırarak yerleştirmekte, %18,2'i karışık

yerleştirme, %16'sı çamaşırını mevsime göre ayırmaktadır.

Yurtlarda barınan öğrencilerin giysilerini dolaba yerleştirme yöntemlerinin yurt türü değişkeni ile ilişkisini görmek için yapılan Ki-kare (χ^2) testi sonucunda; devlet ve özel yurtlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki ($p= ,000$) olduğu görülmüştür.

Tablo 7: Dolaba Sığmayan Giysilerin Muhafaza Edilme Yöntemleri

Muhafaza Yöntemleri	Devlet Yurdu	Özel Yurt	χ^2	p
Poşetleyerek dolabın üzerine koyulması.	%8,5	%4,3	95,300	,000
Kolilenerek ranzanın altına koyulması.	%9,4	%25,7		
Valize yerleştirilmesi.	%41,7	%39,1		
Bazanın altına yerleştirilmesi.	%1,2	%5,1		
Başka dolaba koyulması.	%2,6	%3		
Gereksiz giysi getirilmemesi.	%36,6	%22,7		

n: 1271

Tablo 7'ye göre; devlet yurtlarında barınan öğrencilerin %41,7'si dolaplarına sığmayan giysileri valizlerine yerleştirerek muhafaza etmekte, %36,6'sı ise gerekenden fazla giysi getirmediğini ifade etmektedir. Özel yurtlarda ise öğrencilerin %39,1'inin dolaplarına sığmayan giysilerini valizlerde, %25,7'sinin kolilerde ranzaların altında muhafaza ettikleri görülmektedir.

Yurtlarda barınan öğrencilerin dolaplara sığmayan giysilerini muhafaza etme yöntemlerinin yurt türü değişkeni ile ilişkisini görmek için yapılan Ki-kare (χ^2) testi sonucunda; devlet ve özel yurtlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki ($p= ,000$) olduğu görülmüştür.

Öğrenci yurtlarında barınan üniversite öğrencilerinin yurt ortamında giysi bakımı ve muhafaza edilmesi durumlarının belirlenmesive yaşanılan sorunları tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen araştırma sonucunda ulaşılan sonuçlar;

- Devlet yurtlarındaki odalar çoğunlukla altı kişi kapasiteli ve metal dolaplıdır. Kişiyeye ait dolap sayısı birdir, dolaplardaki raf sayısı yoğunlukla dördttür. Özel yurtlarda durum farklıdır. Odalar üç kişi kapasiteli ve ahşap dolaplıdır. Kişiyeye ait dolap sayısı yoğunlukla bir olmakla birlikte dolaplardaki raf sayısı ikidir.

Her özel yurt için geçerli olmamakla birlikte birçok özel yurtta sağlanan barınma koşullarının devlet yurtlarına göre daha iyi olduğu bilinmektedir. Özel yurtlar, kar amacı güden kuruluşlar olduğu için öğrenci memnuniyetine daha çok önem vermekte ve öğrencilere mümkün olduğunca ev ortamı sağlanmaya

4. Sonuç ve Tartışma

alışılmaktadır. Bu nedenle yurtların fiziksel koşulları farklılık göstermektedir.

- Yurtlarda yaşanan genel sorunlarda devlet ve özel yurtlar arasında bariz farklılıklar vardır. Devlet yurtlarındaki öğrencilerin yoğun olarak yaşadıkları sorunlar, üstlerini değiştirebilecekleri kişisel bir yerin olmaması, ayakkabıların yerleştirilebileceği ayrı bir bölümün ya da dolabın olmaması, odaların küçük ve kalabalık olmasıdır. Özel yurtlarda barınan öğrenciler ise söz konusu konularda nadiren sorun yaşamaktadır.

Devlet yurtlarındaki odaların kişi kapasitesi 6 kişilikte yığılmakla birlikte yoğunluk 4-6 arasındadır ve kalan kişi sayısı hesaba alındığında; odalar oldukça küçüktür. Bu nedenle odalarda ancak yataklar ve dolaplar için yer bulunmakta, giyinilecek yer ve ayakkabılar için ayrı bir dolap, raf ve benzeri eşyanın koyulabileceği alan bulunmamaktadır. Ayakkabılar, ranzaların altlarına ve yanlarına koyulmakta, bu her açıdan rahatsız edici bir durum yaratmaktadır.

Özel yurtların sahip olduğu koşullar, yukarıda da bahsedildiği gibi devlet yurtlarından iyi durumdadır. Bu nedenle öğrencilerin söz konusu durumlardan yoğun olarak şikâyetçi olmamaları beklenen bir durumdur.

- Devlet yurtlarındaki öğrenciler giysilerin bakımı ve muhafazası konularında, en çok yıkama, kurutma ve ütülemede sorun yaşamakta, ayrıca dolapların yeterli olmamasından dolayı giysilerini yerleştirme konusunda sıkıntı yaşamaktadırlar. Özel yurtlarda barınan öğrenciler dedolapların yeterli olmadığından şikâyet etmekte, bahsedilen diğer durumlarda ise nadiren sorun yaşamaktadır. Öğrencilerin amaşır yıkama yöntemlerine bakıldığında; devlet yurtlarında barınan öğrenciler, amaşırılarını yoğunlukla elde yıkarken; özel yurtlardaki öğrenciler yurdun makinesini kullanmaktadır. Hem devlet hem de özel yurtlarda barınan öğrenciler, yıkadıkları giysileri yoğun olarak çamaşır tellerinde kurutmaktadır.

Öğrenciler, yurtlardaki çamaşır makinelerini belli bir ücret karşılığında kullanmaktadır. Türkiye'deki 396 devlet yurdunun sadece 29'unda çamaşır yıkama hizmeti verildiği de göz önüne alınırsa; devlet yurtlarındaki öğrencilerin yıkama konusunda sıkıntı yaşamaları ve amaşırılarını elde yıkamak zorunda kalmaları daha anlaşılır hale gelmektedir. Ayrıca devlet yurtlarının genellikle yatak kapasitesi oldukça yüksektir. Çamaşır kurutmak ve ütülemek için sadece belli yerler gösterilmektedir. Bu nedenle çamaşır kurutma telleri/ ipleri ve ütüleme yerleri yoğunlukla dolu olmakta ve öğrenciler sıra beklemek zorunda kalmaktadır. Bu nedenle devlet yurtlarındaki öğrenciler yıkama, kurutma ve ütüleme işlemlerinde sıkıntılarla karşılaşmaktadır.

Ücretleri ve sağladığı imkânlar dikkate alındığında; özel yurtların hepsinde çamaşır makinesi bulunduğu düşünülmektedir. Bu yurtlarda kalan öğrencilerin

maddi durumlarının devlet yurtlarındaki öğrencilere göre daha iyi olduğu da varsayılırsa; özel yurtlardaki öğrenciler amaşırılarını elde yıkamak yerine çamaşır yıkama hizmetine ücret ödemekten kaçmamaktadır. Ayrıca yine kurutma ve ütüleme konularında özel yurtlardaki öğrenciler daha şanslıdır. Çünkü neredeyse yurdun her katı için ayrı çamaşırılık telleri, ütü ve ütü masaları bulunmaktadır. Dolayısıyla özel yurtlardaki öğrenciler, bu konularda devlet yurtlarındaki öğrenciler kadar sorun yaşamamaktadır.

- Devlet yurtlarındaki öğrenciler yurt ortamında yaşadıkları sorunları en aza indirmek için leke tutmayan, kolay kuruyan ve ütü gerektirmeyen giysileri tercih ederken; özel yurtlardaki öğrenciler ise bu konularda ayrı bir çaba sarf etmemektedir. Her iki yurt türünde de öğrenciler, koyu renk giysileri tercih ederken; kir göstermeyen giysi tercihleri nadiren ve hiçbir zaman seçeneklerinde yığılmaktadır.

Devlet yurtlarında genellikle yukarıda bahsedilen nedenlerden dolayı yıkama ve kurutma işlemlerinde sıkıntı yaşayan öğrencilerin leke tutmayan ve kolay kuruyan giysileri tercih etmeleri beklenen bir sonuçtur. Ayrıca öğrencilerin ütü yapabilmeleri için kendi ütülerine sahip olmaları gerektiği de bilinmektedir. Odalarda kalan öğrenci sayısı ve kişiye ait dolap sayısı da düşünüldüğünde; ütü mü muhafaza etmek de güç olduğundan öğrencilerin bu nedenle ütü gerektirmeyen kumaşlardan yapılmış giysilerin tercih edildiği düşünülmektedir. Özel yurtlardaki öğrenciler ise söz konusu durumlarda yoğun olarak sorun yaşamadıkları için çözüm yolları arama eğilimi göstermemeleri de anlaşılabilir. Öğrencilerin koyu renk giysi tercihlerinde ise; bu durumun yurt ortamıyla ilgili değil kişisel beğeniler ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

- Öğrenciler, çoğunlukla giysilerini giysi türüne göre ayırarak dolaplara yerleştirmekte; dolaplara sığmayan giysileri ise valizlere yerleştirerek muhafaza etmektedir.

Yurtlarda kişiye tahsis edilen dolapların öğrenciler için yeterli olmadığı ve giysileri dolaplara yerleştirmede sorun yaşadıkları ulaşılan bir sonuçtur. Özellikle yazdan kışa ya da kıştan yaza geçiş dönemlerinde öğrenciler mevsimsel olarak ihtiyacı olmayan giysileri muhafaza etme konusunda sıkıntıya düşmektedir. Bu nedenle gerekli olmayan giysiler valizlere yerleştirilmekte, devlet yurtlarında depolarda, özel yurtlarda ise odalarda muhafaza edilmektedir. Devlet yurtlarında odalar küçük ve genellikle kalabalık olduğu için idare tarafından valizlerin odalarda tutulması istenilmediğinden valizler depolara teslim edilmekte ve istenildiği zaman erişimi de zor olmaktadır.

Barınma yerlerinin, öğrencilerin güvenlik gereksinimlerini karşılayan bir olgu olmasının yanı sıra burada geçirdikleri süreç kişisel, sosyal ve psikolojik gelişimlerini de etkilemektedir (Arlı, 2013:

174). Bir konu hakkında çözüm yolları geliştirebilmek için öncelikle sorunların farkına varılması gerekmektedir. Bu nedenle geleceğin yetişkinleri olan üniversite gençlerinin daha sağlıklı, daha konforlu ve daha kaliteli bir süreç geçirmeleri açısından bu konudaki araştırmalara önem verilmeli, artırılmalı ve sonuçları dikkatle incelenmelidir. Yurtların projelendirilmesi, inşası ve donatılmasında bu tür araştırmaların sonuçları göz önüne alınmalıdır.

5. Çıkar Çatışması / Conflict of Interest

Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

No conflict of interest was declared by the authors.

6. Kaynaklar

- Akgül, A., 1997. Tıbbi Araştırmalarda İstatistiksel Analiz Teknikleri SPSS Uygulamaları. Ankara.
- Akpınar, B., 2014. Yükseköğretim Barınma (Yurt) Hizmetlerinde Unutulan Boyut: Mekânsal İnsan İlişkisi. Eğitime Bakış: Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi, 10 (30), 12-18.
- Arlı, E., 2013. Barınma Yerinin Üniversite Öğrencilerinin Kişisel ve Sosyal Gelişim ve Akademik Başarı Üzerindeki Etkilerinin Odak Grup Görüşmesi İle İncelenmesi. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 3 (2), 173-178.
- Filiz, Z. 2011. Servqual Yöntemiyle Yurt İşletmesinde Hizmet Kalitesinin Ölçülmesi. International Journal of Research and Development, 3 (1), 38-49.
- Filiz, Z. ve Çemrek, F.,2007. Üniversite Öğrencilerinin Barınma Sorunlarının Uygunluk Analizi İle İncelenmesi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (2), 207-223.
- Karasar, N., 2008. Bilimsel Araştırma Yöntemi. 18. Baskı. Ankara: Nobel.
- Karapolak, K.,2009. Mimari Özellikleri Farklı İlköğretim Okullarındaki Öğrenci ve Öğretmenlerin Okullarının Bina ve Bahçeleri Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Karwowski, W. and Marras, W. S.,2003. Occupational Ergonomics: Design and Management of Work Systems. Boca Raton: CRC Press.
- Özdamar, K., 2002. Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi. Kaan Kitapevi: Eskişehir.

İnternet Kaynakları

- Özkan, G., 27 Şubat 2014. Üniversite Yurtları KYK'ya Bağlanıyor. <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/25901056.asp>, Erişim Tarihi: 02.08.2015.
- 1<http://kyk.gsb.gov.tr/Sayfalar/2438/2389/Barinma>.
- 2<http://kyk.gsb.gov.tr/Sayfalar/2439/2389/kucuk-isletmeler.aspx>.
- 3<http://kyk.gsb.gov.tr/Directorate.aspx>.
- <http://www.meb.gov.tr/iletisim/yurtlar/yurtlar.asp?IL=6&SAYFA=0>.